

Concerto II

L' Estate — Der Sommer

MONETARNA POLITIKA I BANKARSKI SEKTOR IZMEĐU IZDAŠNE DRŽAVE I ISPOŠĆENE PRIVREDE: ŠTA SU CILJEVI CENTRALNE I POSLOVNIH BANAKA U 2012?

Bankarski sektor Srbije stanje i izazovi

Predrag Mihajlović, predsednik Izvršnog odbora Credy banke

VIVALDI FORUMI

LETNJI VIVALDI FORUM - PLANIRAJMO 2012.
Mokra Gora, 23-25. jun, 2011.

- Kulminacija svetske finansijske krize uzrokovala je:
 - nedostatak likvidnosti na finansijskim tržištima,
 - zakočila kreditiranje realnog sektora i
 - prouzrokovala je pad svetske privredne aktivnosti.

Zaustavljen je odliv bankarskog kapitala iz zemlje Bečkom inicijativom,
Izvršeno je fiskalno prilagodjavanje

Privredna aktivnost u zemlji se oporavlja, ali tempom koji je voma spor;
Izvoz je dostigao “pretkrizni nivo”;

Zaposlenost je indikator koji je uvek pada,

Inflacija je na visokom nivou,

Visok je nivo spoljnotrgovinskog deficita.

- Srbija tokom 2009. i 2010. godine:
 - zbog povećane neizvesnosti, porasla je izloženost domaćeg sektora valutnom i kamatnom riziku,
 - a zbog manje ponude kredita i likvidnosnom riziku
 - stanovništvo i privreda su povećali udeo loših u ukupnim kreditima tih sektora,
 - u sektoru privrede visoki kamatni troškovi i manjena profitabilnost preduzeća ne dozvoljavaju brži oporavak,
 - umanjen je raspoloživi dohodak stanovništva,
 - Navedeni rizici nisu aktivirali sistemski rizik u bankarskom sektoru, ali su doveli do blage potkapitalizovanosti manjih banaka i pojačanih mera regulatornih organa u cilju jačanja otpornosti bankarskog sistema. Ove mere su rezultirale kapitalnim jačenjem i konsolidacijom bankarskog sistema.

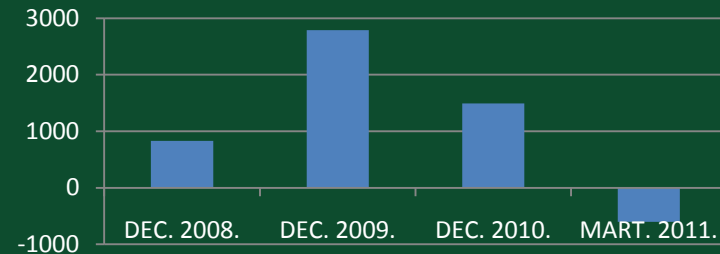
- Banke u Srbiji karakteriše i:
 - niska izloženost tržištu kapitala, pa je devizni rizik i dalje osnovni element tržišnog rizika,
 - Banke su ukupnu otvorenu deviznu poziciju održavale na stabilnom nivou, prvenstveno operacijama sa matičnim institucijama,
 - Da bi se zaštitile banke su sa matičnim institucijama zaključivale devizne svop transakcije – istovremeno ugovorajući spot i terminske transakcije (terminska transakcija je vanbilansna pozicija), pa je otvorena devizna pozicija držana na niskom nivou,
 - Bečki sporazum je obuhvatio ovaj element zaštite prvenstveno zbog smanjene likvidnosti i poteškoća u obezbeđivanju dugoročnih deviznih sredstava.

- PAD POSLOVNE AKTIVNOSTI.....
- Izvori sredstava banaka zaključno sa martom 2011 godine beleže pad od 603 miliona evra,
- Depoziti privrede kod banaka smanjeni su zbog umanjena likvidnosti privrede u visini od 298 miliona evra.
- Depoziti stanovništva porasli su za 92 miliona evra.
- Jedan od uzroka smanjenja izvora sredstava banaka je vraćanje pozajmljenih sredstava bankarskog sektora koje u prvom kvartalu 2011. godine iznosi 580 miliona evra.
- Sredstva koja predstavljaju kapital i rezerve banaka su u istom periodu povećana čime je povlačenje sredstava za nove plasmane umanjeno.

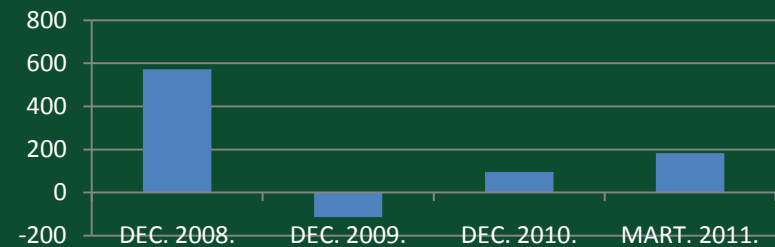
• Promene u bilansima stanja banaka

Izvori sredstava (- povlačenje)	Dec. 2008.	Dec. 2009.	Dec. 2010.	Mart. 2011.
Depoziti	833	2.790	1.495	-603
Depoziti privrede	180	319	-184	-298
Depoziti stanovništva	-84	1314	1020	92
Obaveze prema inostranstvu	165	1.271	563	-580
Kapital i rezerve	572	-114	96	183

DEPOZITI

Kapital i rezerve

MERE NBS.....

- Narodna banka Srbije je zadržala konzervativni pristup u sprovođenju prudencionalne politike uz uvažavanje specifičnosti tržišta Srbije,
- Model koji se na makro nivou, koristi u NBS pripada grupi novokeynzijanskih modela u kojima je uloga monetarne politike „usidravanje” inflacije.
- Monetarna politika, putem izmena referentne kamatne stope amortizuje „šokove” u ekonomiji. Rigidnost u promenama zarada i cena rezultira da monetarna politika samo neznatno, u dugom roku, utiče na realne promenljive.
- Veliki značaj imaju i racionalna očekivanja jer privredni subjekti anticipiraju promene monetarne politike i time delimično neutrališu delovanje na realne kategorije.

Dr. Predrag Mihajlović
Predsednik izvršnog odbora
Credy Banke A.D. Kragujevac

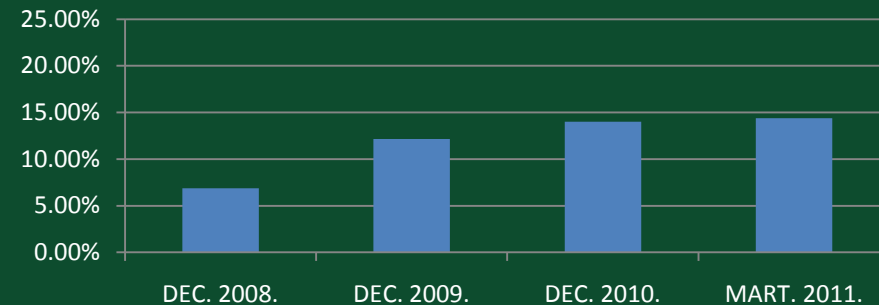

- Sa druge strane analiza rizika za cilj ima očuvanje stabilnosti bankarskog sistema I procenjivanje sposobnost kreditnih institucija da apsorbuju moguće gubitke u slučaju njihove materijalizacije.

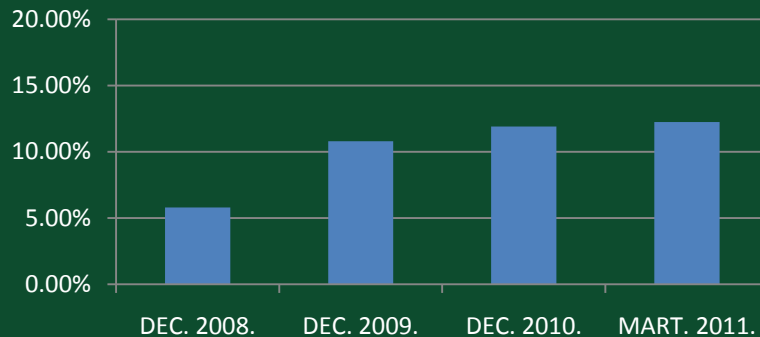
• Plasmani sa kašnjenjem dužim od 90 dana

	Dec. 2008.	Dec. 2009.	Dec .2010.	Mart. 2011.
Pravna lica	6,86	12,14	14,02	14,39
Preduzetnici	3,66	11,21	15,81	15,66
Fizička lica	3,78	6,69	6,71	6,79
Ukupno	5,79	10,8	11,9	12,24

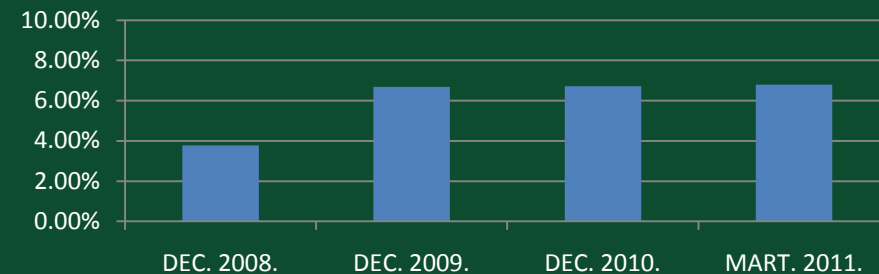
Pravna lica

UKUPNO

Fizička lica

BASEL I KRIZA.....

- Iznimno snažna i brza reakcija monetarnih i fiskalnih vlasti glavnih svetskih privreda u obliku koordinisane monetarne i fiskalne ekspanzije uspjela je da stabilizuje tržišta i dovede do postupnog normalizovanja finansiranja realnog sektora privrede. Time je stvorena osnova da se glavne svetske regije vrate na put privrednog oporavka tokom 2010.
- Bazelski komitet za bankarski nadzor je pripremio sveobuhvatni plan kojim su usvojene mere za poboljšanje šeme osiguranja depozita, što je uslovalo jačanje kapitala i očuvanje stabilnosti finansijskog sistema, kao i stabilizaciju poslovanja finansijskih posrednika.

- Kriza je uslovila novu analizu odredbi Bazela II, i novi predlog - Bazel III - dokument o potrebi jačanja kapitala i regulisanja likvidnosti bankarskog sektora publikovan je u decembra 2009. godine.
- Prepoznajući u snažnom i sigurnom bankarskom sistemu osnovu za održivi razvoj, pripremljen je paket mera čija je konačnu verziju Bazelski Komitet 13. januara 2011. godine publikovao i dao osnovne elemente reformi koje će obezbediti kvalitet, konzistentnost i transparentnost regulatornih pravila.
- Izmena Bazelske regulative standarda odnosi se na jačanje osnovnog kapitala, poboljšanje likvidnosti i leverage racia.
- Implementacija na nacionalnom nivou za zemlje članice počela je za Stub 2 odmah, a za stub 1 i 3 krajem 2010. godine.

- Bazel III je komponovan da eliminiše slabosti koje se ogledaju u visokom nivou likvidnosti na globalnom nivou, visokom leveridžu, u kapital nedovoljnog kvaliteta kao i u neadekvatnim baferima likvidnosti _ i uspostavi stabilnost bankarskog sistema. Okvir inkorporira makroprudencijalne mere u svrhu ublažavanja sistemskog rizika:
- Kvalitativno i kvantitativno jačanje bankarskog kapitala, sa snažnijim fokusom na obične akcije;
- Sveobuhvatnije definisanje i kontrolisanje rizika kako tekući bankarskih aktivnosti tako i aktivnosti na tržištu kapitala.
- Jačanje uloge regulacionih tela, upravljanja rizikom i adekvatna primena standarda obelodanjivanja.

- Paket reformi predloženih od strane Komiteta ojačaće kapitalne zahteve
 - Jačanje kapitala podrazumeva da će banke uliti poverenje svojim klijentima, akcionarima i regulatornim institucijama u pogledu mogućnosti apsorbovanja gubitaka kojima je u svom poslovanju izložena, a koji potiču iz aktivnosti:
 - koje su iskazana u bankarskoj knjizi i
 - knjizi trgovanja
- i vezane su za aktivnosti kako osnovnih bankarskih poslova, tako i specijalo kreiranih proizvoda i usluga koji zadovoljavaju potrebe sofisticiranih klijenta.

- Minimum kapitalnih zahteva za običnim akcijama, komparirano u odnosu sa neto rizičnom aktivom će umesto 2% biti održavan na nivou 4,5%.
- Jača forma kapitala za apsorbovanje gubitaka biće uvećana sa postojećih 2% na 4,5%.
- Osnovne komponente Nivoa 1 kapitala će biti obične akcije i nerasporedjena dobit.
- Nivo 1 kapitala koji sadrži obične akcije i ostale instrumente sličnog kvaliteta će biti povećan sa 4% na 6%.
- Hibridni instrumenti koji su po postojećoj regulativi mogli biti prikazani kao Nivo 1 kapitala do visine 15% Nivoa 1 postepeno će prestati da se priznaju kao njegov sastavni deo.

- Kontraciklični bufer u rangu od 0% -2,5% akcijskog kapitala biće implementiran u skladu sa nacionalnih okolnostima.
- Svrha kontracikličnih bafera je da ostvare šire makroprudencijalne ciljeve zaštito bankarskog sektora u periodima jačeg agregatnog kreditnog rasta.
- Na dan 1 Januara 2013. godine od banaka će se tražiti da uspostave minimalne kapitalne standarde u odnosu na rizičnu aktivu (RWAs):
 - 3,5% koeficijent obične akcije / RWAs;
 - 4,5% koeficijent Nivo 1 kapitala / RWAs;
 - 8,0% koeficijent ukupan kapital / RWAs.

- Drugi stub Sporazuma obezbedjuje da banke svojim kapitalom mogu pokriti ukupne rizike. Sadrži četiri ključna principa:
 - Banke moraju oceniti ukupne rizike i napraviti strategiju očuvanja nivoa kapitala,
 - Supervizor treba da nadgleda i ocenjuje internu bančinu politiku ocene rizika i strategiju, kao i da vršile monitoring poslovanja i uskladjenosti sa propisanim standardima,
 - Supervizor može zahtevati da banka drži kapital iznad propisanog minimuma i
 - Supervizor može intervenisati ako proceni da je kapital banke ispod minimuma.

- Tržišna disciplina

- Komitet ima za cilj da podstiče tržišnu disciplinu razvijanjem skupa zahteva za obelodanjivanje koji dozvoljavaju učesnicima na tržištu da procenjuju ključne informacije o bančinom profilu rizika i nivou kapitalizacije.
- Značajna konsideracija bila je potreba da se okvir za obelodanjivanje u Bazelu II uskladi sa **nacionalnim računovodstvenim standardima**.
- Banke treba da uspostave sisteme ranog upozorenja na nastanak kreditog i ostalih vrsta rizika;
- IFRS 7 specijalno zahteva obelodanjivanje kvaliteta zajmova koji nije u kategoriji loših zajmova, niti je dospeo kao i analizu zajmova koji su dospeli, ali još ne spadaju u kategoriju loših zajmova.

Dr. Predrag Mihajlović
Predsednik izvršnog odbora
Credy Banke A.D. Kragujevac

- Ciljevi banaka:
 - Očuvanje stabilnih izvora sredstava,
 - Plasmani “pouzdanim” klijentima,
 - Razvijanje novih proizvoda koji omogućuju zaštitu realne vrednosti plasmana,
 - Razvijanje interne metodologije za procenu kreditnih rizika

Dr. Predrag Mihajlović
Predsednik izvršnog odbora
Credy Banke A.D. Kragujevac

• HVALA NA PAŽNJI

- Dr. Predrag Mihajlović,
- Predsednik izvršnog odbora
Credy Banke A.D. Kragujevac